

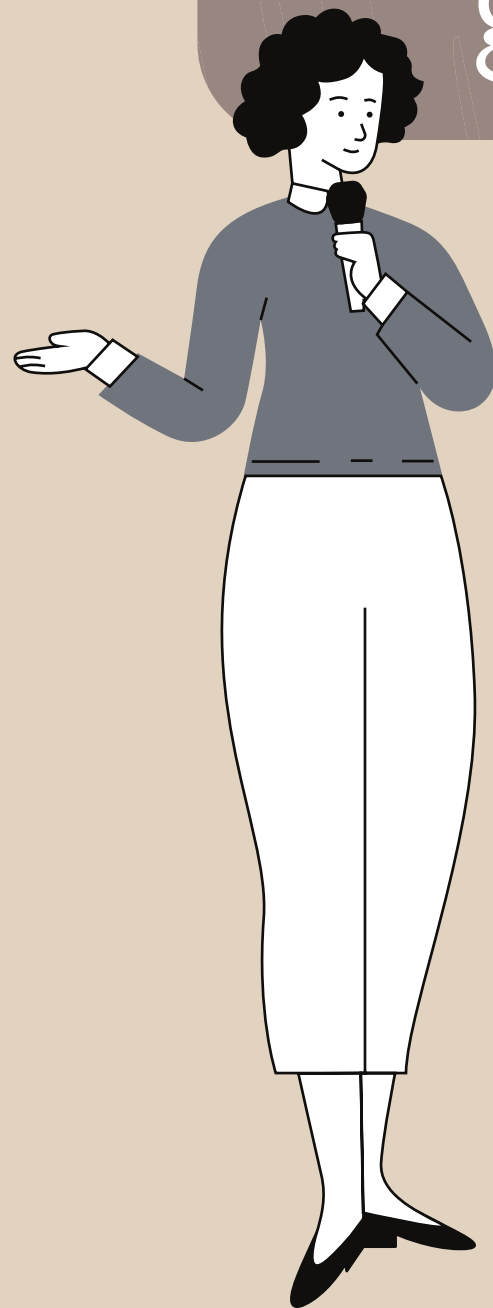

Uporaba glasbe kot medija za aktivacijo stanovalcev z demenco

dipl.del.ter. Elvisa Čatak

10. STROKOVNI POSVET AKTIVA DELOVNIH TERAPEVTOV SSZS - KLJUČ DO ZDRAVEGA IN DOBREGA POČUTJA
maj, 2023

Danes
bomo
govorili o:

1

Predstavitev dela s stanovalci z demenco v Domu Viharnik

2

Demenca

3

Glasba, medij za motivacijo k aktivaciji stanovalcev

4

Predstavitev terapevtske vadbe ob glasbi

5

Ujeti utrinki naših stanovalcev

Predstavitev skupin stanovalcev z demenco

1

Dve skupini stanovalcev z demenco

28
stanovalcev

različna
stopnja
demence

gospodinjska
skupina

2 delovna
terapevta

spodbujamo
ohranjanje
sposobnosti

timski duh
(stalna ekipa)

2

Vloga delovnega
terapevta

- načrtovanje aktivnosti,
- dnevne aktivnosti,
- terapevtska vadba,
- aktivnosti za ohranjanje kognitivnih sposobnosti,
- gospodinjske aktivnosti,
- vključevanje na vseh dogodkih.

3

Ali si lahko
postavimo cilje?

da!

Ali lahko vedno
pričakujemo izboljšave?

ne

X

Ali lahko že najmanjši infekt
vpliva na psihično in fizično
stanje stanovalca?

da!

- Ohranjanje sposobnosti, ki jih imajo,
- kakovostno preživljanje časa v Domu,
- zadovoljstvo stanovalcev.

To je naš
cilj!

Demenca

Demenca je kronična napredujoča možganska bolezen, ki prizadene višje možganske funkcije, kot so:

- 01 spomin,
- 02 razumevanje,
- 03 mišljenje,
- 04 orientacija,
- 05 računske in učne sposobnosti ter
- 06 sposobnosti govornega izražanja in presoje (WHO, 2020)

—————▶ potrebna motivacija

Motivacija

Kaj je?

Notranja sila, ki spodbuja in usmerja človekovo vedenje, ki je usmerjeno k cilju ali dosežku nečesa (Barić, 2012).

Iz kje izvira?

Iz notranjih potreb, želja, ciljev, interesov, pričakovanj ali vrednot posameznika (Rupa, 2021).

Zakaj je pomembna?

Če smo motivirani, bolje opravimo svoje delo, dosežemo svoje cilje in razvijamo svoje sposobnosti. Ko pa nam motivacije primanjkuje, se težje posvetimo določeni nalogi, se izogibamo obveznostim in redko presežemo pričakovanja (Barić, 2012).

Motivacijo lahko vzpodbudijo tudi zunanji dejavniki - terapevti, glasba idr.

Glasba - univerzalni jezik, ki ga vsi razumemo

Običajna izkušnja zdravega človeka

- poslušanje radia na poti v službo,
- pomirujoča glasba med sproščanjem,
- energična glasba med tekom,
- klasična glasba med učenjem.

Dolgoročni glasbeni spomin se bolje ohrani kot kratkoročni spomin, avtobiografski dolgoročni spomin ali jezik.

(Jacobsen et al., 2015).

Raziskave, ki poročajo o učinkovitosti glasbeno zasnovane obravnave pri zdravljenju demence.

(Vasionyte in Madison, 2013; Zhang et al., 2017; van der Steen et al., 2018; Klara in Camic, 2020; Sousa et al., 2020)

Uporaba glasbe v DT obravnavi

- poslušanje glasbe (aktivno, pasivno),
 - petje,
 - ples,
 - recitiranje.
-

Glasba kot terapija, je definirana kot »**Uporaba glasbe in/oz njihove glasbene prvine (zvok, ritem, melodija) v povezavi med terapevtom in drugo osebo ali s skupino, namenjeno spodbujanju in olajšanju komunikacije, interakcije, mobilnosti, izražanju. Vpliva na fizične, čustvene, socialne in kognitivne potrebe** ljudi (World Federation for Music Therapy, 2020).

Glasba pomaga **možganom ustvarjati novo povezave, da bi premagali okvare ali pomagali izboljšati kognitivno procesiranje** (Maes, Palmer in Wanderly, 2014).

Lahko **aktivira področja možganov, ki so sicer nedostopna, in pomaga ljudem, da si prikličejo spomine, ki jih drugače ne bi mogli.** (Kayser, 2018).

Pri napredujoči demenci, ko se okrnjene komunikacijske veščine, se je terapija s pomočjo glasbe izkazala kot primerna za **nefarmakološko zdravljenje vedenjskih, kot psiholoških simptomov** (Else Mari Ruberg Ekra & Bjørg Dale, 2020).

Terapija s pomočjo glasbe **poveča koncentracijo in užitek pri petju** (Bannan & Montgomery-Smith, 2008).

Pri ljudeh s kognitivnimi motnjami **pomaga izboljšati kakovost življenja in dobro počutje ter lahko upočasni napredek** (Cho, 2018; Liesk et al., 2015).

Pozitivni vplivi na stanovalce z demenco

POSLUŠANJE LJUDSKE GLASBE	PETJE	PLES	RECITIRANJE
Spodbujanje kognitivnih procesov, kot so spomin, pozornost, jezikovne spretnosti	Spodbujanje kognitivnih procesov, kot so spomin, pozornost, jezikovne spretnosti	Ohranjanje telesnih funkcij in izboljšanju psihičnega počutja.	Spodbujanje kognitivnih procesov, kot so spomin, pozornost, jezikovne spretnosti
Vzbudijo prijetne spomine in občutke ter prispevajo h krepitvi pozitivnih čustev.	Pomaga izboljšati komunikacijske sposobnosti.	Spodbuja ritem, gibanje in koordinacijo, kar lahko izboljša gibalne sposobnosti in ravnotežje oseb z demenco.	Vzbudijo prijetne spomine in občutke ter prispevajo h krepitvi pozitivnih čustev.
Zmanjšuje simptome tesnobe, depresije in stresa.	Zmanjšuje simptome tesnobe, depresije in stresa.	Zmanjšuje simptome tesnobe, depresije in stresa.	Osredotočimo se na ritem in besede, kar spodbudi spomin ne le za besede pesmi, ampak tudi za druge stvari, kot so imena in kraji.
Aktivnost v skupini spodbudi socialno interakcijo.	Aktivnost v skupini spodbudi socialno interakcijo.	Aktivnosti v skupini spodbudi socialno interakcijo.	Aktivnost v skupini spodbudi socialno interakcijo.

Vedno moramo upoštevati kognitivne in čustvene potrebe uporabnikov (Langley et al.,2020).

Osredotočiti se moramo na individualne potrebe oseb z demenco (Gerdner, 2019).

Glasbo izberemo načrtno, saj v nasprotnem lahko povzroči žalost in negativen učinek (Else Mari Ruberg Ekra & Bjørg Dale, 2020)

TERAPEVTSKA VADBA OB GLASBENI SPREMLJAVI

Oboleli z demenco imajo poleg kognitivnih okvar, oslABLJENO funkcionalno mobilnost, motoriko, vzdržljivost, koordinacijo. Vse to vpliva na ravnotežje in povzroča tveganje za padec (Science, Movement and Health, Vol. XX, ISSUE 2, 2020)

To smo mi - glavni akterji

g.Andrej

ga. Ivanka in g.
Martin

ga. Rezka

g. Franci

ga.Tinca in ga. Mojca

ga. Maruša

ga. Metka

ga. Liljana